

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

~*~

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា

លេខ : ០១ រកត ០១ ៩

សារាចរណែនាំ

ស្តីពី

ការរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកាឆ្នាំ ២០០៩

I. សេចក្តីផ្តើម

១- មាត្រា ២៦ ថ្មី នៃច្បាប់ស្តីពីប្រព័ន្ធហិរញ្ញវត្ថុ បានបែងចែកកិច្ចដំណើរការនៃការរៀបចំសេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសំរាប់ការគ្រប់គ្រងប្រចាំឆ្នាំនីមួយៗ ជា ៣ ដំណាក់កាលគឺ (១) ដំណាក់កាលទី១: ការរៀបចំ ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកាពីខែ មីនា ដល់ខែ ឧសភា (២) ដំណាក់កាលទី ២: ការរៀបចំកញ្ចប់ថវិកា ពីខែ មិថុនា ដល់ខែ កញ្ញា និង ដំណាក់កាលទី ៣: ការអនុម័តថវិកា ពីខែ តុលា ដល់ខែ ធ្នូ ។ ដើម្បីធានា ការអនុវត្តច្បាប់ និង ដើម្បីបង្កើនការរៀបចំសេចក្តីព្រាងច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុប្រចាំឆ្នាំ ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និង ភាពស័ក្តិសិទ្ធិ រាជរដ្ឋាភិបាលត្រូវចេញសារាចរណែនាំពីរគឺ **សារាចរណែនាំស្តីពីការរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកា** នៅដើមខែ មេសា សំរាប់ដំណាក់កាលទី ១ និង **សារាចរណែនាំស្តីពីការរៀបចំកញ្ចប់ថវិកា** នៅដើមខែ មិថុនា សំរាប់ដំណាក់កាលទី ២ ។ ដូច្នេះ សារាចរណែនាំមានគោលបំណង ដើម្បីណែនាំធ្វើជាមគ្គុទ្ទេសក៍ និង ធ្វើជាជំនួយដល់ការរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកា សំរាប់ឆ្នាំ ២០០៩ ដល់គ្រប់ក្រសួង- ស្ថាប័ន និង មន្ទីរជំនាញគ្រប់ខេត្ត- ក្រុងទាំងអស់ ។

២- ដើម្បីបង្កើនប្រសិទ្ធភាពនៃការប្រើប្រាស់ថវិកា ជាពិសេស ដើម្បីបង្កើនការវិភាជន៍ថវិកា អោយទំទិសដៅ និង បំរើអោយសកម្មភាពអាទិភាពជាក់ស្តែងរបស់ក្រសួង- ស្ថាប័ន ក្នុងគោលដៅសំរេច អោយបាននូវគោលនយោបាយយុទ្ធសាស្ត្ររបស់ក្រសួង- ស្ថាប័ននីមួយៗ ក៏ដូចជាគោលនយោបាយ យុទ្ធសាស្ត្រជាអាទិភាពរបស់វិស័យនីមួយៗ ដើម្បីរួមចំណែកសំរេចអោយបាននូវគោលនយោបាយរួមរបស់ រាជរដ្ឋាភិបាល ជាពិសេស **យុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណ** និង **ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ** តំរូវអោយ ក្រសួង- ស្ថាប័ននីមួយៗ រៀបចំ និង ធ្វើបច្ចុប្បន្នភាព **ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកា** ជារៀងរាល់ឆ្នាំ ។ ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកានេះគឺជាមូលដ្ឋានដ៏សំខាន់សំរាប់ (១) ផ្សារភ្ជាប់គោលនយោបាយ ទៅនឹងថវិកា

(២) បង្កើនសុក្រិតភាពក្នុងការគណនាតម្លៃការថវិកា (៣) ជាមូលដ្ឋានសំរាប់ពន្យល់ និងធ្វើអំណះអំណាង លើតម្លៃការថវិកា (៤) ធានានិរន្តរភាពនៃកម្មវិធី និងយុទ្ធសាស្ត្រអាទិភាព និងពិសេស (៥) គឺជាមូលដ្ឋាន សំរាប់វាយតម្លៃលើអាទិភាពក្នុងការកំណត់កញ្ចប់ និង វិភាជន៍ថវិកា ។

៣- ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកានេះ បាន និង កំពុងក្លាយជាឧបករណ៍ និង យន្តការដ៏សំខាន់ សំរាប់បង្កើនប្រសិទ្ធភាពនៃការវិភាជន៍ និង ការគ្រប់គ្រងថវិកា ជាពិសេស សំរាប់ធ្វើសមាហរណកម្ម ថវិកាចរន្ត និង ថវិកាមូលធន ទាំងថវិកាជាតិ និង ថវិកាផ្តល់ដោយដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ អោយទៅជាថវិកា មួយឯកភាព និង គ្រប់ជ្រុងជ្រោយ ។ ដើម្បីអោយការរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកានេះ អាចប្រព្រឹត្ត ទៅដោយរលូន និង គ្រប់ជ្រុងជ្រោយ ជាពិសេស ដោយផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកានេះ តម្រូវអោយផ្សារភ្ជាប់ ទៅនឹងគោលនយោបាយយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ និង បញ្ចូលទាំងចំណាយចរន្ត និង មូលធន ព្រមទាំង ថវិកាជាតិ និង ថវិកាដែលផ្តល់ដោយដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ផងនោះ ក្រសួង-ស្ថាប័ននីមួយៗ ត្រូវបង្កើតក្រុម ការងារថវិកា ដែលមានសមាសភាពមកពីនាយកដ្ឋានហិរញ្ញវត្ថុ ឬ/និង គណនេយ្យ នាយកដ្ឋានផែនការ និង គ្រប់អង្គភាពគ្រប់គ្រងតំបន់ ។ ក្រុមការងារនេះ ត្រូវរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកា ដោយផ្អែកលើ គោលនយោបាយអាទិភាពរបស់ក្រសួង និង វិស័យ ដើម្បីដាក់ជូនរដ្ឋមន្ត្រី ឬ ប្រធានស្ថាប័ន ពិនិត្យសម្រេច និងចុះហត្ថលេខា រួចបញ្ជូនមកក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ (នាយកដ្ឋានថវិកា) អោយបាន **ត្រឹមថ្ងៃទី ១៦ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០០៨** ដើម្បីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ មានពេលវេលាគ្រប់គ្រាន់សំរាប់ពិនិត្យ និង អាចអញ្ជើញតំណាងក្រសួងសាមីមតិព្រោះ និង សាកសួរព័ត៌មានបន្ថែមក្នុងករណីចាំបាច់ ។ ក្រសួង-ស្ថាប័ន ដែលមិនបានផ្តល់ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកាតាមពេលវេលាកំណត់ខាងលើ ក្រសួង សេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ មានសិទ្ធិ វិភាជន៍កញ្ចប់ថវិកាដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋាននៃផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកា និង ការអនុវត្តថវិកានៃឆ្នាំកន្លងទៅ ។

II. ក្រុមខ័ណ្ឌប្រកួតប្រជែង និង គោលនយោបាយហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ

ក. ក្រុមខ័ណ្ឌគោលនយោបាយហិរញ្ញវត្ថុសេដ្ឋកិច្ច

៤- សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា កំពុងតែបន្តវិវត្តផ្លាស់ប្តូររចនាសម្ព័ន្ធ ហើយឈានទៅរកដំណាក់កាលនៃ ការអភិវឌ្ឍន៍មួយខ្ពស់ជាងមុន ដែលឆ្លុះបញ្ចាំងតាមរយៈការកើនឡើងជាលំដាប់នៃសមាមាត្រវិស័យ ឧស្សាហកម្ម និង សេវាកម្ម ធៀបនឹងកសិកម្ម នៅក្នុងរចនាសម្ព័ន្ធនៃផលិតផលក្នុងស្រុកសរុប (ផសស)។ ជាក់ស្តែង ទោះជាផលិតភាពនៃវិស័យកសិកម្មបាន និង បន្តកើន តែកំនើននៃវិស័យឧស្សាហកម្ម និង សេវាកម្ម បានកើនឡើងលឿនជាង ដែលមកដល់ឆ្នាំ ២០០៧ កន្លងទៅនេះ ធ្វើអោយការរួមចំណែកនៃ វិស័យកសិកម្ម ថយចុះមកនៅស្មើនឹងវិស័យឧស្សាហកម្មគឺ ២៧% រីឯវិស័យសេវាកម្មឡើងដល់ ៣៩% ។ ទោះបីសមាមាត្រនៃវិស័យកសិកម្មនៅក្នុង ផសស ចាប់ផ្តើមធ្លាក់ចុះជាបន្តបន្ទាប់ក៏ដោយ ក៏វិស័យនេះ

នៅតែមានសក្តានុពលខ្ពស់ក្នុងការជំរុញ និង ពង្រីកកំណើនសេដ្ឋកិច្ច ក្នុងការជួយកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ នៅជនបទដែលជាអាទិភាពខ្ពស់នៅក្នុង **យុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណ** ក៏ដូចជា **ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ** ។ ប្រការនេះ បញ្ជាក់អោយឃើញថា ការបង្កើនទិន្នផល និង ផលិតភាពកសិកម្ម និង ការជំរុញការអភិវឌ្ឍន៍ វិស័យឧស្សាហកម្ម ជាពិសេស គសិ- ឧស្សាហកម្ម សហគ្រាសធុនតូច និង មធ្យម ពាណិជ្ជកម្ម និងសេវាកម្ម នៅតែជាយុទ្ធសាស្ត្រសំខាន់ និងចាំបាច់ ដើម្បីបង្កើនតំលៃបន្ថែមលើផលិតផល និងស្រូបយកពលកម្ម ដែលចេះតែកើនឡើងពីមួយឆ្នាំទៅមួយឆ្នាំ ជាពិសេស ពលកម្មដែលត្រូវផ្ទេរចេញ ពីវិស័យកសិកម្ម និង ដើម្បីពង្រីកមូលដ្ឋាននៃកំណើន រក្សាចីរភាព និង សមធម៌នៃកំណើនសេដ្ឋកិច្ច ។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ នៅក្នុងរយៈពេលមធ្យម (២០០៩-២០១១) សេដ្ឋកិច្ចនឹងនៅតែអាចរក្សា កំណើនជាមធ្យម ប្រមាណពី ៦% ទៅ ៧% ស្របតាមគោលដៅ **យុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណ** ក៏ដូចជា **ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ** ។

៥- ឆ្នាំ ២០០៨ នេះ តាមការព្យាករណ៍ កំណើនសេដ្ឋកិច្ចអាចនឹងសំរេចបានប្រមាណ ៧,៥% គឺខ្ពស់ជាងច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុសំរាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ ២០០៨ (៧%) តែទាបជាងការអនុវត្តបានជាក់ស្តែង ក្នុងឆ្នាំ ២០០៧ (៩,៧%) កន្លងទៅ ។ នេះជាសេណារីយ៉ូប្រកបដោយភាពប្រុងប្រយ័ត្នខ្ពស់ ជាពិសេស ដោយសារការរងឥទ្ធិពលនៃការប្រកួតប្រជែងលើទីផ្សារវាយនភ័ណ្ឌពីប្រទេសវៀតណាម និង ចិន និង កត្តាឱនភាពថវិកា ឱនភាពគណនីចរន្ត និង ការធ្លាក់ចុះនៃសេដ្ឋកិច្ចសហរដ្ឋអាមេរិក ។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ វិស័យសំខាន់ៗនៃខ្សែនសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា នឹងនៅតែបន្តកើនឡើង ទោះជាល្បឿននៃកំណើននៃ វិស័យខ្លះអាចថយចុះបន្តិចក៏ដោយ ។ តាមសេណារីយ៉ូនេះ វិស័យឧស្សាហកម្មនឹងមានកំណើនត្រឹម ប្រមាណ ៦% ធៀបនឹង ៧,៥% នៅក្នុងឆ្នាំ ២០០៧ (ដែលក្នុងនោះ ផលិតផលវាយនភ័ណ្ឌនឹង មានកំណើនត្រឹមប្រមាណ ៥% ធៀបនឹង ១០% នៅក្នុងឆ្នាំ ២០០៧ ហើយផលិតផលសំណង់ នឹងមាន កំណើនត្រឹមប្រមាណ ៦% ធៀបនឹង ៦,៧% នៅក្នុងឆ្នាំ ២០០៧) វិស័យសេវាកម្ម នឹងមានកំណើន ប្រមាណ ១០% ប្រហាក់ប្រហែលនឹងឆ្នាំ ២០០៧ (ដែលក្នុងនោះ អាជីវកម្មទេសចរណ៍ នឹងមានកំណើន ប្រមាណ ១០% ប្រហាក់ប្រហែលនឹងឆ្នាំ ២០០៧) ។

៦- តាមការព្យាករណ៍ដែលមានលក្ខណៈប្រុងប្រយ័ត្ន កំណើនសេដ្ឋកិច្ចនៅឆ្នាំ ២០០៩ ខាងមុខនេះ អាចនឹងសំរេចបានប្រមាណ ៧% ប្រហាក់ប្រហែលនឹងឆ្នាំ ២០០៨ នេះដែរ ។ ទោះជាត្រូវ ទទួលឥទ្ធិពលពីខាងក្រៅដូចជា ការធ្លាក់ចុះនៃសេដ្ឋកិច្ចអាមេរិក និង ការប្រឈមនឹងការប្រកួតប្រជែង លើទីផ្សារវាយនភ័ណ្ឌពីប្រទេសវៀតណាម និង ចិន ក៏ដោយ ក៏កំណើននៃតំរូវការក្នុងស្រុក និង លំហូរចូលនៃមូលនិធិពីក្រៅប្រទេសនឹងនៅតែបន្តកើនឡើងគ្រប់គ្រាន់ សំរាប់រក្សាកំណើនមិនអោយ ធ្លាក់ចុះក្រោម ៧% ដែរ ។ ជាពិសេស វិស័យកសិកម្មនឹងនៅតែកើនឡើងប្រមាណ ៤,៥% ដែលក្នុងនោះ

ផលិតផលស្រូវនឹងកើនឡើងប្រមាណ ៥% វិស័យឧស្សាហកម្មនឹងកើនឡើង ៦,៥% ដែលក្នុងនោះ ផលិតផលវាយនភ័ណ្ឌនឹងកើនឡើងប្រមាណ ៦% និង ផលិតផលសំណង់នឹងកើនឡើង ៨,៥% និង វិស័យសេវាកម្មនឹងកើនឡើង ៩% ដែលក្នុងនោះ អាជីវកម្មទេសចរណ៍នឹងកើនឡើងប្រមាណ ១០% ។

៧- អតិផរណានៅចុងឆ្នាំ ២០០៧ បានឡើងដល់ ១០,៨% ទោះជាមធ្យមភាគប្រចាំឆ្នាំស្ថិត នៅត្រឹមប្រមាណ ៦% ក៏ដោយ ដែលធ្វើអោយសាធារណជនមានការព្រួយបារម្ភ ។ ប្រការនេះគឺ ដោយសារកត្តាឥទ្ធិពលពីខាងក្រៅដទៃ បីជាមូលដ្ឋាន (១) កត្តាថ្លៃស្បៀងលើពិភពលោកកើនឡើងខ្លាំង ដោយសារកំណើននៃតម្លៃការរបស់ប្រទេសចិន និង ការធ្វើប្រេងដីសាស្ត្ររបស់សហរដ្ឋអាមេរិក (២) កត្តាថ្លៃប្រេងលើទីផ្សារពិភពលោកឡើងថ្លៃ (៣) កត្តាដុល្លារអាមេរិកចុះថ្លៃ ដែលធ្វើអោយរូបិយប័ណ្ណ បរទេសមួយចំនួនឡើងថ្លៃ ហើយនាំអោយថ្លៃទំនិញនាំចូលពីប្រទេសទាំងនោះឡើងថ្លៃ ។ ទន្ទឹមនឹងនេះ កត្តាកំណើនតម្លៃការក្នុងស្រុកក៏បានរួមចំណែកក្នុងការធ្វើអោយថ្លៃទំនិញមួយចំនួនឡើងថ្លៃដែរ ជាពិសេស ម្ហូបអាហារ និងសំភារៈប្រើប្រាស់ ដោយសារចំណូលរបស់ប្រជាជនកើនឡើង និង កំណើនទេសចរណ៍ ។ តាមការព្យាករណ៍អតិផរណាជាមធ្យមនៅឆ្នាំ ២០០៨ នេះអាចឡើងដល់ប្រមាណ ៧,៥% ប៉ុន្តែនៅឆ្នាំ ២០០៩ ខាងមុខអាចនឹងធ្លាក់មកនៅត្រឹមរង្វង់ ៥% ដោយសង្ឃឹមថាកត្តាឥទ្ធិពលពីខាងក្រៅទាំង ៣ ខាងលើ នឹងត្រឡប់មករកភាពធូរស្រាលវិញ ។

ខ. ក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ

៨- ទោះជាឆ្នាំ ២០០៨ នេះ កំណើនសេដ្ឋកិច្ចអាចនឹងសំរេចបានទាបជាងឆ្នាំ ២០០៧ ក៏ដោយ ក៏យើងសង្ឃឹមថានឹងមិនមានឥទ្ធិពលអវិជ្ជមានធ្ងន់ធ្ងរមកលើស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ និង ពិសេស លើការអនុវត្តថវិកាឡើយ ព្រោះកំណើន ៧,២% នេះ ប្រហាក់ប្រហែលទៅនឹងច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុឆ្នាំ ២០០៨ (៧%) ហើយការរៀបចំគោលនយោបាយម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈប្រកបដោយភាព ត្រឹមត្រូវ និង ប្រុងប្រយ័ត្នខ្ពស់ គួបផ្សំជាមួយនឹងការអនុវត្តកម្មវិធីកែទម្រង់ហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ជាជំហានៗ ប្រកបដោយភាពគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ និង ទៅតាមលំដាប់លំដោយត្រឹមត្រូវនិងច្បាស់លាស់ នោះនឹងមិន ត្រឹមតែធ្វើអោយការអនុវត្តថវិកាឆ្នាំ ២០០៨ សំរេចបានតាមគោលដៅនៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុប៉ុណ្ណោះទេ តែថែមទាំងអាចនឹងមានលក្ខណៈល្អប្រសើរជាងឆ្នាំ ២០០៧ ទៀតផង ។ តាមការព្យាករណ៍ ចំណូលសរុប នឹងកើនឡើងប្រមាណ ១៤,៤% ធៀបនឹងការអនុវត្តឆ្នាំ ២០០៧ គឺចំណូលក្នុងស្រុកសរុប នឹងសំរេចបាន ១១,៥% នៃផលស ដែលក្នុងនោះ ចំណូលសារពើពន្ធនឹងសំរេចបាន ៩,៨% នៃផលស (ចំណូលគយ និងរដ្ឋាករ ស្មើនឹង ៥,៧% និង ចំណូលពន្ធដារស្មើនឹង ៣%) ចំណូលមិនមែន សារពើពន្ធនឹងសំរេចបាន ១,៦% នៃផលស ។ ចំណាយសរុបអាចនឹងសំរេចបាន ១៤,៤% នៃផលស កើនឡើងជិត ២% នៃផលស ធៀបនឹងឆ្នាំ ២០០៧ ដែលក្នុងនោះ ចំណាយចរន្តនឹងសំរេចបាន ៩% នៃផលស កើនឡើង ១,៤% នៃផលស ធៀបនឹងឆ្នាំ ២០០៧ និង ចំណាយមូលធនអាចនឹងសំរេចបាន ៥,៤% នៃផលស

ប្រហាក់ប្រហែលនឹងឆ្នាំ ២០០៧ ។ ការអនុវត្តចំណូល និង ចំណាយនេះ អាចនឹងធ្វើអោយមាន អតិរេកចរន្ត ប្រមាណ ២% និង ឱនភាពថវិកាសរុបប្រមាណ ៣,៨% នៃផលសរុប ។

៩- ដោយឈរលើមូលដ្ឋាននៃ ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ និង យុទ្ធសាស្ត្រ ចតុកោណ របស់រាជរដ្ឋាភិបាល គួបផ្សំនឹងគោលនយោបាយម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ថវិកាឆ្នាំ ២០០៩ មានគោលដៅសំខាន់ៗដូចតទៅ ៖

- ធានាការបន្តអនុវត្ត ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ជាពិសេស ការបន្តជំរុញ ការអនុវត្ត យុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណ ដើម្បីកំណើន ការងារ សមធម៌ និង ប្រសិទ្ធភាព របស់ រាជរដ្ឋាភិបាល ដើម្បីសំរេចគោលដៅកាត់បន្ថយភាពក្រីក្ររបស់ប្រជាជន ។

- ធានាការបន្តអនុវត្តកម្មវិធីវិនិយោគសាធារណៈវិកិល ៣ ឆ្នាំ (PIP) ។
- ធានាការអនុវត្តគោលនយោបាយអាទិភាពតាមវិស័យ ដែលស្ថិតនៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌ

ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ដូចជា៖

- ការបន្តផ្តល់អាទិភាពដល់ការបង្កើន និង លើកកម្ពស់សេវាកម្មនៅក្នុងវិស័យសង្គមកិច្ច ជាពិសេស វិស័យអប់រំ និង សុខាភិបាល ។
- ការបន្តផ្តល់អាទិភាពដល់ការបង្កើន និង លើកកម្ពស់សកម្មភាពដែលបំរើអោយវិស័យ សេដ្ឋកិច្ច ជាពិសេស វិស័យកសិកម្ម ធារាសាស្ត្រ ការកសាងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរូបវន្ត និង ការអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ។

- ធានាការបន្តអនុវត្តកម្មវិធីកំណែទម្រង់ និង អភិវឌ្ឍន៍របស់រាជរដ្ឋាភិបាល ជាពិសេស កម្មវិធី កំណែទម្រង់ហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ កម្មវិធីកំណែទម្រង់ប្រព័ន្ធផ្សេងៗ និងតុលាការ កម្មវិធីកំណែទម្រង់ ការគ្រប់គ្រងដីធ្លី និងធនធានធម្មជាតិ កម្មវិធីកំណែទម្រង់កងទ័ព កម្មវិធីកំណែទម្រង់រដ្ឋបាលសាធារណៈ យុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍វិស័យហិរញ្ញវត្ថុ កម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍ផ្នែកកងកម្លាំង និង ការពង្រឹងអភិបាលកិច្ចល្អរបស់ រាជរដ្ឋាភិបាល ។

១០- ដើម្បីធានាបាននូវការអនុវត្តទៅតាមគោលដៅទាំងអស់នេះ និង ដោយផ្អែកលើស្ថានភាព ម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ដែលបានត្រួតពិនិត្យខាងលើ ថវិកាឆ្នាំ ២០០៩ ត្រូវគ្រោង និង រៀបចំឡើងលើមូលដ្ឋានយុទ្ធសាស្ត្រ និង វិធានការដូចខាងក្រោម ៖

- បន្តពង្រឹងការគ្រប់គ្រងចំណូល និង ជំរុញការប្រមូលចំណូល ជាពិសេស ការអនុវត្តអោយ បានសំរេចទៅតាមផែនការសេកម្មភាព និង គោលដៅនៃសូចនាករនៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃកម្មវិធីកំណែទម្រង់ ហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ដើម្បីធានាសំរេចអោយបាននូវកំរិតចំណូលក្នុងស្រុកសរុបប្រមាណ ១២%នៃផលសរុប គឺមានកំណើន ០,៥% នៃផលសរុប ធៀបនឹងឆ្នាំ ២០០៨ ដែលក្នុងនោះ ចំណូលសារពើពន្ធត្រូវសំរេច

អោយបាន ១០,២% នៃផលស គឺមានកំណើន ០,៣% នៃផលស ធៀបនឹងឆ្នាំ ២០០៨ ចំណូលមិនមែន សារពើពន្ធត្រូវសំរេចអោយបាន ១,៦% នៃផលស ប្រហាក់ប្រហែលនឹងឆ្នាំ ២០០៨ ។

- បន្តពង្រឹងការរៀបចំថវិកា អោយកាន់តែមានភាពជាក់លាក់ ច្បាស់លាស់ និង សុក្រឹតភាព តាមរយៈការបន្តជំរុញការអនុវត្តផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកា ការរៀបចំគោលនយោបាយចំណូល និង ក្របខ័ណ្ឌចំណាយរយៈពេលមធ្យមអោយបានច្បាស់លាស់ និង សុក្រឹត ការធ្វើសមាហរណកម្មថវិកា និង ការអនុវត្តថវិកាតាមកម្មវិធី ។

- បន្តពង្រឹងការគ្រប់គ្រងចំណាយ ជាពិសេស បន្តពង្រឹង និង ជំរុញការកែលំអការអនុវត្តថវិកា តាមរយៈការកាត់បន្ថយនីតិវិធីចំណាយ ការពង្រឹងការគ្រប់គ្រងសាច់ប្រាក់ ការអនុវត្តកម្មវិធីចំណូល- ចំណាយប្រចាំត្រីមាស ការត្រួតពិនិត្យការអនុវត្តថវិកាប្រចាំត្រីមាស និងពាក់កណ្តាលឆ្នាំ ការពង្រឹង ការអនុវត្តវិស័យហិរញ្ញវត្ថុការលទ្ធកម្មសាធារណៈ និង ការពង្រឹងការត្រួតពិនិត្យផ្ទៃក្នុង ដើម្បីបន្តពង្រឹង **ភាពជឿទុកចិត្តបាននៃថវិកា** ដែលសំរេចបាននៅក្នុងជំហានទី១ ដែលនឹងនៅតែជាមូលដ្ឋានដ៏សំខាន់ និងចាំបាច់ សំរាប់ការឈានទៅជំហានទី២ **គឺការបង្កើនប្រសិទ្ធភាពនៃគណនេយ្យភាពហិរញ្ញវត្ថុ** និង បណ្តាជំហានបន្តបន្ទាប់ទៀត ។

- បន្តពង្រឹង និងបង្កើនការអនុវត្តប្លង់គណនេយ្យថ្មី និង ចំណាត់ថ្នាក់សេដ្ឋកិច្ចនៃមាតិកា ថវិកាថ្មី ប្រព័ន្ធកត់ត្រា និងរបាយការណ៍គណនេយ្យ និងហិរញ្ញវត្ថុ អោយកាន់តែសុក្រឹត ព្រមទាំងការ ត្រួតពិនិត្យផ្ទៃក្នុង និង ជាពិសេស ឈានទៅកំណត់ និងដាក់អោយអនុវត្តនូវចំណាត់ថ្នាក់មុខងារ អង្គភាពថវិកា បរិបទ និងនីតិវិធីអនុវត្តថវិកាថ្មី ដើម្បីឈានទៅអនុវត្តការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុដោយប្រព័ន្ធ ព័ត៌មានវិទ្យា ដែលជាសកម្មភាពការងារដ៏ចម្បងសំរាប់សំរេចជំហានទី២ គឺ **ការបង្កើនប្រសិទ្ធភាពនៃ គណនេយ្យភាពហិរញ្ញវត្ថុ** នៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌកម្មវិធីកែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ។

- បន្តការត្រួតព្រឹត្តិចំណាយចរន្ត ជាពិសេស ការបន្តសន្សំសំចៃលើមុខសញ្ញាចំណាយអគ្គិសនី ទូរស័ព្ទ ប្រេងឥន្ធនៈ ដើម្បីរក្សាចំណាយសរុបអោយស្ថិតនៅក្នុងកំរិត ១៥,៥% នៃផលស គឺកើនឡើង ប្រមាណ ១,៥% នៃផលស ដែលក្នុងនោះ ចំណាយចរន្តនឹងត្រូវបានរក្សាអោយនៅត្រឹមប្រមាណ ១០% និង ចំណាយមូលធននឹងត្រូវបានរក្សានៅត្រឹមប្រមាណ ៥,៥% នៃផលស ក្នុងទិសដៅរក្សាអតិរេកចរន្ត ក្នុងរង្វង់ ១,៧% នៃផលស និង ឱនភាពថវិកាសរុបក្នុងរង្វង់ ៤% នៃផលស ។

- បន្តផ្តល់អាទិភាព និង ជំរុញការរៀបចំថវិកាតាមកម្មវិធី និង ការរៀបចំក្របខ័ណ្ឌចំណាយ រយៈពេលមធ្យម ដើម្បីបង្កើនប្រសិទ្ធភាពថវិកា និង ការផ្សារភ្ជាប់ថវិកានឹងគោលនយោបាយអាទិភាព របស់រាជរដ្ឋាភិបាល ជាពិសេស បន្តពិនិត្យលទ្ធភាពដើម្បីបង្កើនការសាកល្បងការអនុវត្តថវិកាតាមកម្មវិធី តាមរយៈការបង្កើនទំហំថវិកាកម្មវិធី និង ពង្រីកការអនុវត្តទៅក្រសួងផ្សេងទៀតក្រៅពីក្រសួង ៨ ដែល បាន និង កំពុងអនុវត្តនៅក្នុងឆ្នាំ ២០០៨ នេះ (ក្រសួងអប់រំវិទ្យុស្តី និងកីឡា ក្រសួងសុខាភិបាល

ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ក្រសួងយុត្តិធម៌ ក្រសួងរៀបចំដែនដី នគរូបនីយកម្ម និងសំណង់ ក្រសួងកិច្ចការនារី និង ក្រសួងការងារ និងបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ) ។

- បន្តផ្តល់អាទិភាពលើកិច្ចការវិនិយោគសាធារណៈ ជាពិសេស លើវិស័យហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ រូបវន្ត រួមមានផ្លូវ ស្ពាន ប្រព័ន្ធស្រោចស្រព និង ការវិនិយោគលើការលើកកម្ពស់ផលិតភាពកសិកម្ម ។

III. សេចក្តីណែនាំអំពីការរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្ររដ្ឋ

១១- ដោយផ្អែកលើផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកាឆ្នាំ ២០០៨-២០១០ របស់ខ្លួន និង ក្របខ័ណ្ឌម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈខាងលើ ក្រសួង-ស្ថាប័ននីមួយៗត្រូវត្រួតពិនិត្យឡើងវិញ និងវាយតម្លៃលើការអនុវត្តកន្លងមក ដើម្បីរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកា ២០០៩-២០១១ ទៅតាមគំរូដូចបានភ្ជាប់មកជាមួយសារាចរណែនាំនេះ ។ គំរូផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកា ២០០៩-២០១១ ដែលត្រូវបញ្ជូនមកក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុនេះរួមមាន ៥ ផ្នែកគឺ៖

ផ្នែកទី ១: មុខងារ និងភារកិច្ច គឺជាការបញ្ជាក់អំពីមុខងារ ភារកិច្ច និង តារាងទទួលខុសត្រូវ រួមរបស់ក្រសួង-ស្ថាប័ន ដែលបានកំណត់ និងប្រគល់ដោយរាជរដ្ឋាភិបាល ។

ផ្នែកទី ២: ទិសដៅគោលនយោបាយ គឺជាទិសដៅគោលនយោបាយរយៈពេលមធ្យម (ពី ៣ ទៅ ៥ ឆ្នាំ) ដែលត្រូវបានកំណត់ដោយក្រសួង-ស្ថាប័ន ដើម្បីអនុវត្តមុខងារ និង ភារកិច្ចរបស់ខ្លួនដែលរាជរដ្ឋាភិបាលបានប្រគល់ជូន ជាពិសេស ដើម្បីរួមចំណែកអនុវត្ត **ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ** និង **យុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណ** ដើម្បី កំណើន ការងារ សមធម៌ និង ប្រសិទ្ធភាព ក្នុងគោលដៅកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ និង លើកកម្ពស់គុណភាពរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ ។

ផ្នែកទី ៣: កម្មវិធី ឬ/និង យុទ្ធសាស្ត្រអាទិភាព និង គំរូវិធានធានា គឺជាកម្មវិធី ឬ/និង យុទ្ធសាស្ត្រអាទិភាពដែលកំណត់ដោយក្រសួង-ស្ថាប័ន ដើម្បីអនុវត្ត និងសំរេចអោយបាននូវទិសដៅគោលនយោបាយរយៈពេលមធ្យមដែលបានកំណត់នៅក្នុងផ្នែកទី ២ ខាងលើ ។ កម្មវិធី ឬ/និង យុទ្ធសាស្ត្រអាទិភាពនីមួយៗ ត្រូវគណនាគំរូវិធានធានាអោយបានច្បាស់លាស់ ទៅតាមឆ្នាំ ប្រភេទចំណាយ និង ប្រភពធនធាន ដូចក្នុងតារាងទី ៣.១ និង ៣.២ នៃគំរូផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកាដែលភ្ជាប់ជាមួយសារាចរណែនាំនេះ ។

ផ្នែកទី ៤: ការត្រួតពិនិត្យ និង ព្យាករណ៍ចំណូល គឺជាការត្រួតពិនិត្យ និង ព្យាករណ៍ចំណូលសំរាប់រយៈពេល ៣ ឆ្នាំ (២០០៩-២០១០) របស់ក្រសួង-ស្ថាប័នដែលមានភារកិច្ចប្រមូលចំណូលដោយផ្អែកលើក្របខ័ណ្ឌម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច និង ក្របខ័ណ្ឌហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈខាងលើ ព្រមទាំងលទ្ធផល និង បទពិសោធន៍ក្នុងការអនុវត្តនៃបណ្តាឆ្នាំកន្លងមក រួមទាំងគោលនយោបាយ និង វិធានការថ្មីដែលត្រូវគិតបញ្ចូលគ្រប់ប្រភេទត្រួតពិនិត្យដាក់អោយអនុវត្ត ។ ការត្រួតពិនិត្យ និង ព្យាករណ៍ចំណូលនេះ ត្រូវគិតបញ្ចូលគ្រប់ប្រភេទ

នៃចំណូលទាំងអស់ រួមទាំងចំណូលដែលបានមកពីដៃគូអភិវឌ្ឍន៍សំរាប់អនុវត្តគំរោងនៅក្នុងក្រសួង-ស្ថាប័ន ផងដែរ ។

ផ្នែកទី ៥: ការកំណត់សូចនាករ និង គោលដៅ គឺជាការកំណត់សូចនាករ និង គោលដៅសំរាប់វាស់លទ្ធផលសំរេចបានទៅតាមកម្មវិធី ឬ/និង យុទ្ធសាស្ត្រអាទិភាព ដែលក្រសួង-ស្ថាប័នបានកំណត់ ដើម្បីសំរេចបាននូវគោលដៅនៃទិសដៅគោលនយោបាយរបស់ក្រសួង-ស្ថាប័ន ដែលនឹងរួមចំណែកក្នុងការអនុវត្ត **ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ និង យុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណ** របស់រាជរដ្ឋាភិបាល ។ សូចនាករនីមួយៗ ត្រូវមានការពន្យល់ពីមូលហេតុដែលត្រូវបានជ្រើសរើស បញ្ជាក់អំពីស្ថានភាពបច្ចុប្បន្ន កំណត់គោលដៅនៃលទ្ធផលក្នុងឆ្នាំនីមួយៗ និង កំណត់គោលដៅនៃលទ្ធផលចុងក្រោយ ព្រមទាំងបញ្ជាក់ថាតើសូចនាករនីមួយៗ ភ្លើយតបទៅនឹង កម្មវិធី ឬ/និង យុទ្ធសាស្ត្រអាទិភាព និង ទិសដៅគោលនយោបាយណាមួយ ដូចក្នុងតារាងទី ៥.១ នៃគំរូផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកាដែលបានភ្ជាប់មកជាមួយសារាចរណែនាំនេះ ។

១២- ទទួលបានសារាចរណែនាំនេះ ក្រសួង-ស្ថាប័ន និង មន្ទីរជំនាញខេត្ត-ក្រុងទាំងអស់ត្រូវអនុវត្តដោយមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ ។ ក្នុងករណី ក្រសួង-ស្ថាប័ន និង មន្ទីរជំនាញខេត្ត-ក្រុង មានចំណុចណាមួយមិនច្បាស់លាស់ខាងផ្នែកបច្ចេកទេស ត្រូវទាក់ទងជាបន្ទាន់ជាមួយក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ (នាយកដ្ឋានថវិកា) ដើម្បីរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកា ដោយបានទាន់ពេលវេលាតាមកាលកំណត់ ។

កន្លែងទទួល

- ក្រសួងព្រះបរមរាជវាំង
- អគ្គលេខាធិការដ្ឋានព្រឹទ្ធសភា
- អគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋសភា

" ដើម្បីជូនជ្រាប "

- ខុទ្ទកាល័យសម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោនាយករដ្ឋមន្ត្រី
- ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- រាជកិច្ច " ដើម្បីចុះផ្សាយ "
- គ្រប់ក្រសួង-ស្ថាប័ន
- គ្រប់អភិបាលខេត្ត-ក្រុង
- គ្រប់មន្ទីរជំនាញខេត្ត-ក្រុង

" ដើម្បីមុខការ "

- ឯកសារ-កាលប្បវត្តិ

ធ្វើនៅភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ២៣ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០០៨

សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន